

ΑΣ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ, ΜΠΟΡΟΥΜΕ
Let's change ourselves and our country, we may achieve it

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ
Human Dignity by Takis Ioannides
15 July 2011

Στον καθημερινό μας λόγο, ομού στα λογοτεχνικά κείμενα και τον Τύπο, χρησιμοποιούμε ευρέως τον όρο αξιοπρέπεια, χαρακτηρίζοντας με αυτόν, μια ευγενική συμπεριφορά του ανθρώπου. Ως αξιοπρεπής νοείται αυτός, που συνειδητά κρατά τη θέση του, σε μία ετερόκλητη ομάδα ανθρώπων, ή που δεν επιδιώκει να θίξει τον συνάνθρωπό του. Είναι δε αξιοπρόσεχτη αυτή η συμπεριφορά του, διότι παραδειγματίζει κυρίως, όσους δεν την διαθέτουν.

Τα Δημόσια πρόσωπα, λόγω την δημοσιότητας τους, βρίσκονται σαφώς στην πρώτη γραμμή αξιολόγησης. Π.χ. ο πολιτικός και ο Δημόσιος λειτουργός, που σέβεται και τιμά την αποστολή που του ανετέθη από το λαό, έναντι αυτού που ως χαμερπής, ιδιοτελής, υπάνθρωπος, εκμεταλλευόμενος τη θέση του, καταχράζεται το Δημόσιο χρήμα, ευτελίζει τους θεσμούς και βεβηλώνει τα χρηστά ήθη και έθιμα. Ο δικαστικός λειτουργός, που με τις πράξεις του τιμά το Δίκαιο, έναντι αυτού που χρηματίζεται, εξυπηρετώντας ανήθικους ανθρώπους, αδιαφορώντας για τη Δικαιοσύνη. Ο εκπαιδευτικός που μοχθεί και ενδιαφέρεται για κάθε ένα παιδί-μαθητή του, προσφέροντας του Παιδεία και μόρφωση, έναντι αυτού που αδιαφορεί για τον ύψιστο κοινωνικό ρόλο του.

Ο σύζυγος που σέβεται την σύντροφό του και τον όρκο που έδωσε στην τελετή του γάμου του, έναντι αυτού/της, που τον προδίδει, γινόμενος αντικείμενο εκμετάλλευσης των ΜΜΕ και περίγελως της κοινωνίας. Γενικά θεωρώ ότι η αξιοπρέπεια είναι αποτέλεσμα του βιώματος και της εμπειρίας, του πιστεύω, της καθαρής και ασυμβίβαστης συνείδησης, της εσωτερικής ποιότητα και την παιδείας του καθενός μας. Η αποτελεί αξιοπρέπεια τμήμα της συνείδησης μας, που ως ένα σημείο εξωτερικεύεται χωρίς αυτό να γίνεται πάντα αντιληπτό. Προϋποθέτει άτομα με μεγάλο αυτοσεβασμό, και σεβασμό προς τους άλλους, αυτοσυγκράτηση και υπομονή, εμπιστοσύνη, πίστη, που να είναι σε θέση να στερηθούν πολλά, για να κρατήσουν καθαρή τη συνείδηση και την αξιοπρέπεια τους.

Αδυνατώ να δώσω τον ορισμό της αξιοπρέπειας, προτιμώ λοιπόν να την προσδιορίσω περιφραστικά, μέσω μερικών κοινωνικά διαπιστωμένων στοιχείων της. Αξιοπρέπεια λοιπόν είναι, όταν, ενώ μπορείς να κλέψεις και να αδικήσεις χωρίς να γίνεις αντιληπτός, να μην το πράττεις. Όταν έχεις στην ψυχή σου μεγάλο πόνο και δεν τον εξωτερικεύεις. Όταν μπορείς και παραμένεις σταθερός και ασυμβίβαστος στις αρχές σου χωρίς ενδοιασμούς θυσιάζοντας, όταν είναι ανάγκη το εγώ για το καλό του κοινωνικού συνόλου. Όταν έχεις το θάρρος να

λες τη γνώμη σου, δίχως να λογομαχείς και να μάχεσαι με όσους την κρίνουν αρνητικά. Όταν είσαι σωστός και τίμιος στην εργασία που σου έχει ανατεθεί, την εκτελείς σωστά και δίχως το φόβο ενός ενδεχόμενου ελέγχου και τιμωρίας. Όταν έχεις την ποιότητα και τη αξία να ξεχωρίζεις από το σύνολο, να είσαι με άλλα λόγια ένα υγιές πρότυπο απελευθερωμένος από εγωισμούς, επάρσεις και ματαιοδοξίες. Όταν σέβεσαι την ετερότητα των άλλων, και μπορείς να ακούς και να δέχεσαι πρόθυμα τη διαφορετική άποψη του άλλου, ακόμη και όταν είναι διαφορετική από τη δική σου. Όταν κάποτε οι καταστάσεις σε φέρνουν σε θέση, έτσι ώστε να μένεις με λιγοστούς φίλους, χωρίς να παραπονιέσαι γι' αυτό, αλλά να αντλείς εσωτερική δύναμη από την ψυχή σου και να εξακολουθείς τον δρόμο του βίου σου.

Η αξιοπρέπεια συναντάται ως χρηστικός όρος, σε όλους τους λαούς, πρεσβεύοντας έναν σημαντικό παράγοντα του παγκόσμιου πολιτισμού. Άρα έχει οικουμενική σημασία. Διαχρονικά έγινε περισσότερο αισθητή, ως γυναικεία ιδιότητα και αρετή, ως η σεμνότητα, η ντροπή και η αιδώς.

Στο πρώτο ήμισυ του περασμένου αιώνα, ο Βρετανός καθηγητής Bowra, του πανεπιστημίου του Oxford, δίνοντας την ιστορία των κλασικών γραμμάτων, διέκρινε την αρετή της αξιοπρέπειας στους Έλληνες, ως πίστη και ανέφερε σχετικά : *“Το πνεύμα που αναπνέει από τα έργα των Ελλήνων, είναι το πνεύμα αυτού του λαού, που πίστεψε στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου και έχει εκφράσει την πίστη του, σε κάθε λέξη που έγραψε”*. Και ο Ντε Μονταίν την οριοθέτησε με τη φράση του *«'Η αληθινή αξιοπρέπεια είναι σαν το ποτάμι: όσο πιο βαθύ είναι, τόσο λιγότερο θόρυβο βγάζει»*. Αλλά και ο δικός μας καθηγητής Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλος έγραψε κάπου : *“Και το φιλοσοφείν είναι η τάση του ανθρώπου να θεμελιώσει, να περισώσει την αξιοπρέπειά του.”*

Ανατρέχοντας στο έργο “Σοφίας Απάνθισμα” (Εκδόσεις Γεωργιάδη, βιβλιοθήκη των αρχαίων Ελλήνων), προσωπικά το προτείνω ανεπιφύλακτα σε όλους τους Έλληνες, σας μεταφέρω τα ακόλουθα,

Πινδάρου Ύμνοι, *“μη δείχνωμε στους ξένους, ότι μας βαραίνει. Τούτο το λόγο θα σου πώ : Σ' όλο το λαό να δείχνεις τα καλά και τα τερπνά. Όμως αν κάποια συμφορά απ' το Θεό σε πλήξει, κράτα την στο σκοτάδι.”*

Σοφοκλέους Τυρώ β' : *“Την ατυχία που σε βρήκε τώρα, μην επιτρέπεις να μαθαίνουν οι πολλοί. Σιωπηλά αξίζει να θρηνείς γι' αυτήν.”*

Μενάνδρου Υποβολιμαίος : *“ω Θεέ μου Απόλλωνα! Λέγεις ανυπόφορο κακό : κόσμος να ξέρει τ' ατύχημά μου, που μπορούσε να κρυφτεί.”*

Μενάνδρου : *“πόσο δεινό να συνταράζεται κανείς από τις έγνοιες και νάχει τον πρώτο τυχόντα θεατή.”*

Ευρυπίδου Οιδίπους : *“ν' αποκαλύπτεις σ' όλους τ' ατυχήματά σου, δείχνει απαιδευσία. Κρυμμένα τα κρατεί ο γνωστικός.”*

Ευρυπίδου Κρήσσαι, “Λυπηρό κανείς να περιπέσει σ’ ένα ατύχημα αισχρό. Μ’ αν σου τύχει, πρέπει να το κρύψεις και να μην το διαλαλήσεις, γιατί αλλοιώς, γέλιο στους εχθρούς σου θα χαρίσεις.”

Ευρυπίδου Σκύριος, *«οι γνωστικοί τα ατυχήματά τους κρύβουν»*.

Σωκράτους, *“Το ίδιο πράγμα είναι, επειδή ηττήθηκε κανείς σ’ ένα γυμνικό αγώνα να κινήσει δίκη κατά του ανταγωνιστή του, για ύβρη και επειδή η μοίρα τον έπληξε στη ζωή, να την κατηγορεί, γιατί έτσι δείχνει κανείς πως αγνοεί με ποιούς όρους όλοι εμείς οι άνθρωποι, κατεβήκαμε στον αγώνα της ζωής.”*

Η αξιοπρέπεια δηλώνει την ύπαρξη μίας αποφασιστικής αξίας. Το πρόπον, αυτό που αρμόζει σε κάποιο λόγο αξίας. Σημαίνει την ουσιαστική εσωτερική αξία του ανθρώπου, αλλά και το πώς αισθάνεται για τον εαυτό του. Ένας άνθρωπος μπορεί να έχει αξιοπρέπεια, δίχως να διαθέτει εσωτερική αξία, ή ακόμη να έχει εσωτερική αξία, αλλά να μην αισθάνεται ότι αξίζει. Η αξιοπρέπεια απονέμεται συνήθως σε κάποιον, απο τους συνανθρώπους του. Αυτοί κρίνουν τις πράξεις του και τον χαρακτηρίζουν, αναγνωρίζοντάς του μία ποιότητα αξιοπρέπειας, που ενισχύεται απο την επιδοκιμασία τους και τον θαυμασμό τους, αλλά αλλίμονο και απο ιδιοτελή σκοπιμότητα, φαινόμενο που βρίθει στις μέρες μας, σε κάθε έκφανης του σαθρού κοινωνικού μας γίγνεσθαι.

Με τον όρο αξιοπρέπεια περιγράφεται το κατ’ εξοχήν περιεχόμενο ενός ανθρώπου, με ανώτερη αισθητή και επιβεβαιωμένη αξία και αντιπροσωπεύεται το αυτοαίσθημα, η υπερηφάνεια, η ευγένεια ήθους, ο αυτοσεβασμός, συνδoιαζόμενα με την ανθρωπιά, τη σεμνότητα, τη μεγαλωσύνη, τη λεβεντία του πάλαι ποτέ υγιούς πνευματικού φιλοσόφου Έλληνα. Είναι αξία, αφού διεγείρει το αξιολογικό μας συναίσθημα, που συλλαμβάνει την ουσία εκάστης αξίας. Είναι τιμή, ηθική, αρετή, Αγάπη. Είναι αναπόσπαστο κομμάτι της αγωνιστικής φιλοσοφικής πορείας του ανθρώπινου πνεύματος, για την κατάκτησή της.

Σήμερα η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, έχει δεχθεί ισχυρά πλήγματα, παγκοσμίως. Είναι πολύ λυπηρό το φαινόμενο σήμερα η Πατρίδα μας η Ελλάδα, η χώρα που γέννησε τον ανθρωποκεντρικό πολιτισμό, τον ανθρωπισμό, να γίνεται παράδειγμα προς αποφυγή, ελλείψη και αξιοπρέπειας.

Είναι επιτακτικά επιβεβλημένη η ανάγκη μίας βιώσιμης φιλοσοφίας της ζωής, με την ανάπτυξη των ηθικών δυνάμεων του ανθρώπου και της αξιοπρέπειάς του. Ας μην επιλέγουμε την πεσιμιστική επιλογή της δραπέτευσης, από το σύστημα της Νέας Τάξης πραγμάτων, του Δ.Ν.Τ., των ιδιοκτητών τους και των οργάνων τους, μα κυρίως των προβλημάτων που εμείς προξενήσαμε στους εαυτούς μας.

Είναι απαράδεκτο να επιζητούμε να ζήσουμε μακριά απο τις ευθύνες μας. Να είμαστε λιποτάκτες συνείδησης. Δεν μας πρέπει ένα μηδενιστικό ύφος ζωής, που οδηγεί στην αβεβαιότητα και τον μηδενισμό και δεν προάγει ανικειμενικούς σκοπούς, ατομική ευθύνη και ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Πρέπει

να δώσουμε προ παντός το παράδειγμα στα παιδιά μας, στο μέλλον μας. Όχι πηδώντας απο τα μπαλκόνια, για να ξεφύγουμε απο τις ευθύνες μας. Αλλά κοιτάζοντας τες κατάματα, με συναίσθηση ευθύνης και αξιοπρέπειας.

Οι τόσο άξιοι και υγιείς νέοι μας, θα πρέπει να εκπαιδευτούν όπως αρμόζει, για να καταστούν σκεπτόμενοι, αυτόνομοι, ηθικά αυτεξούσιοι, με ελεύθερη συνείδηση, τηρητές των ηθικών Νόμων.

Αφού η Ελληνική Πολιτεία μας χωλαίνει, ας ενεργήσουμε εμείς ως γονείς, ομού με τους εκπαιδευτικούς, και είτε της Εκκλησίας, για να τα σώσουμε.

Εύχομαι σε όλους, καλό καλοκαίρι, υγεία, ειρήνη, αρμονία, ευτυχία, αυτογνωσία και Χριστού ΑΓΑΠΗ!

Τάκης Ιωαννίδης 15 Ιουλίου 2011

Μαθητής της ζωής

Takis.Ioannides@gmail.com